

Medeni hukuk yardımı için ne ödemeniz gerekebilir?

Avukatınız sizin için işe başlamadan önce, ne ödemeniz gerekebileceği hususunu anlamanız önem taşımaktadır.

Bu broşür:

- ne ödemeniz gerekebileceğini
- malı kazanma veya muhafaza etme ile ne kastettiğimizi
- geri alma (clawback) ile ne kastettiğimizi anlatır.

Bilgiler, medeni hukuk yardımı ya da tavsiye ve desteği için geçerlidir. Bu broşürde irdelenen hususların davanızı nasıl etkileyeceği konusunda avukatınıza danışmalısınız.

Bizi arayın

- Size en yakın hukuki yardım avukatını bulmak,
- hukuki yardım hakkında ayrıntılı bilgi almak,
- broşürlerimizden ısmarlamak mı istiyorsunuz?

O halde **Hukuki Yardım Hattı'nı**, **0845 122 8686** numaralı telefondan arayın (haftanın 7 günü, 07:00-23:00 saatleri arası açık) ya da **www.slab.org.uk** adresli web sitemizi ziyaret edin. Web sitemiz hizmet standartlarımız hakkında ayrıntılı bilgileri de içermektedir.

Doldurmanız gereken formlar veya **mali yeterliliğiniz** ile ilgili sorunuz olması halinde, **0845 123 2330** (hafta içi 8.30 - 17.00 arası) numaralı telefonda mali değerlendirme birimimizi arayın.

Ana telefon numaramız **0131 226 7061**'dir. BT Text Direct (Metinli telefon) yoluyla da arayabilirsiniz.

Adresimiz 44 Drumsheugh Gardens, Edinburgh EH3 7SW'dur.

E-posta adresimiz general@slab.org.uk'dir.

Doğrudan hukuki yardımda **bulunmuyoruz**, bunu avukatlar yapıyor, biz hukuki yardım sistemini idare ediyoruz.

Diğer yararlı adresler

İskoçya Barosu (*Law Society of Scotland*), 26 Drumsheugh Gardens, Edinburgh EH3 7YR
Telefon: 0845 113 0018
Web sitesi: www.lawscot.org.uk

Yurttaş Danışma Bürosu (Citizens Advice Bureau - www.cas.org.uk), Para Danışma Merkezleri (Money Advice Centres - www.moneyadvicesscotland.org.uk) ve Barınma (Shelter - barınma sorunlarını ele alır, www.scotland.shelter.org.uk) gibi organizasyonlardan ücretsiz danışmanlık hizmeti alabilirsiniz. İrtibat bilgileri için lütfen web sitelerine ya da Sarı Sayfalara başvurun.

Broşürlerimiz

- Medeni hukuk yardımı rehberi
- Medeni hukuk yardımına başvuranlar için bilgi
- Medeni hukuk yardımı için ne ödemeniz gerekebilir?
- Medeni hukuk yardımı davalarında karşı taraflar için rehber
- Çocuklar için hukuki yardım
- Cezai hukuk yardımı kılavuzu
- İskoçya Hukuki Yardım Kurulu hakkında şikayet ve görüşler
- Bilgiye erişim

İçindekiler

1. Medeni hukuk desteği ücretsiz midir?
2. Karşı tarafın ödediği masraflar
3. Katkı payı
4. Kazanılan veya muhafaza edilen mal
5. Avukatım işimi özel olarak almayı önerirse?
6. Avukatıma ne kadar ödeme yapacağınız konusunda söz hakkım var mıdır?
7. Karşı tarafın masraflarını ödeme
8. Size verdiğim bilgiler nasıl kullanılacak?
9. Sizin ya da avukatımın yaptıklarından memnun değilsem?
10. Örnekler

Alabileceğiniz iki tür hukuki yardım vardır: 'tavsiye ve yardım' ve 'medeni hukuk yardımı'. İkisini bir arada '**medeni hukuk desteği**' olarak adlandırıyoruz.

- Birincisi **tavsiye ve yardım**: İskoçya kanunlarından kaynaklanan, medeni ya da ceza hukuku kapsamında herhangi bir mesele hakkında bir avukata danışmak için verilen ücreti öder. Taraf olduğunuz bir anlaşmazlığı avukatınızın mahkemeye gitmeden çözmeye çalışması buna bir örnektir. Ancak, söz konusu destek birkaç istisna dışında 'vekalet' (yani davanızı mahkemeye intikal ettirme) masrafını karşılamaz.
- İkincisi **medeni hukuk yardımı** (bu broşür sadece medeni hukuk yardımını kapsadığı için, 'hukuki yardım' dediğimiz zaman medeni hukuk yardımını kastetmekteyiz). Avukatınızın mahkemede sizi temsil etmesini sağlar. Hem hazırlık faaliyetlerini hem de duruşma aşamasını kapsar ve gerektiğinde dava avukatı (*advocate*) ve bilirkişi tutmak için finansman sağlar.

Bazıları sadece tavsiye ve yardıma, bazıları ise medeni hukuk yardımına ihtiyaç duyarlar. Birçok kişi tavsiye ve yardım ile başlar ve bundan sonra hukuki yardıma geçer.

1 Medeni hukuk desteği ücretsiz midir?

Her zaman değil. Dava masraflarınıza yönelik bir ödeme yapmanız gerekebilir. Ödemenizi gerektirecek üç temel durumdan söz edilebilir:

- Geliriniz (ve hukuki yardım söz konusu olduğunda, tasarruflarınız) belli bir düzeyin üzerindeyse (detaylar için broşürün 3üncü bölümüne bakınız): Avukatınız, davanız hakkında yaptığınız ilk görüşmede bu konuyu size açıklayabilir. *Medeni hukuk yardımı rehberi* adlı broşürümüz detaylı bilgi vermektedir.

- Avukatınızın uğraşısı sonucunda para ya da mal kazanmışsanız veya muhafaza etmişseniz ('geri alma veya elde tutma'): Bu miktarı dava masraflarınız için kullanmaya 'geri alma (clawback)' denir. Avukatınızdan 'geri alma (clawback)'nın davanızda uygulanma ihtimali olup olmadığını ve bunun sizin için ne anlama geleceğini açıklamasını önemle istemelisiniz.
- Davayı kaybettiyseniz ve mahkeme size karşı tarafın masraflarının bir kısmını ya da tümünü ödemenizi emrettiyse: Hukuki yardım sadece sizin adli masraflarınızı karşılar. Ancak, mahkemeden hukuki yardım aldığınız için ödemenizi emrettiği miktarı sınırlandırmasını isteyebilirsiniz.

1.1 Avukatımın faturası nasıl ödenir?

Avukatınızın faturasını biz ödeyeceğiz. Yalnız, dava masraflarını ödemek için kamu fonlarını kullanırız. Bunların mümkün olduğunca geri ödenmesi önem taşır. Bu da hukuki yardım alan bir kişiyi, adli masraflarını cebinden karşılayan bir kişi ile aynı pozisyona getirir.

Tavsiye ve yardım

Tavsiye ve yardım masraflarınız aşağıdaki kaynaklardan ödenir:

- İlk olarak, avukatınıza ödemeniz gereken katkı payı.
- İkincisi, müzakere sonucu varılan uzlaşma uyarınca karşı tarafın ödemeyi kabul ettiği masraflar veya mahkemenin karşı tarafa ödemesini emrettiği masraflar.
- Üçüncüsü, ilk iki maddedeki kaynaklar yeterli değilse, tavsiye ve yardım sayesinde kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz bir malın bir kısmının veya tamamının geri alınması (clawback). Eğer sizin için büyük güçlük veya sıkıntı yaratacaksa, bu ödemeyi yapmanız gerekmeyebilir.
- Sonucu olarak, ilk üç maddedeki kaynaklar yeterli olmadığı durumda, kendi paranız.

Tavsiye ve yardıma yönelik herhangi bir şey vermeniz gerekirse ödemeyi doğrudan avukatınıza yapacaksınız.

Hukuki yardım

Hukuki yardım masraflarınızı aşağıdaki kaynaklardan karşılarız:

- İlk olarak, karşı tarafın ödediği masraflar.
- İkincisi, bize ödemeniz gereken katkı payı.
- Üçüncüsü, ilk ikisi yeterli değilse, zorluğa neden olacak olsa bile, dava sonucunda kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz bir malın bir kısmının veya tamamının geri alınması (clawback).
- Dördüncüsü, ilk üçü yeterli değilse, kendi paranız.

Karşı taraf eğer karşılaması gereken masrafları ödemezse, avukat faturanızı ödemek için sizden talep ettiğimiz katkı payından ya da kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz mallardan yararlanmamız gerekir. Eğer bize ödemiş olduğunuz katkı payı avukatınıza verdiğimiz miktardan daha fazla değilse, karşı taraftan para alana kadar vermiş olduğunuz herhangi bir katkı payını size iade etmemiz mümkün olmayacaktır.

Eğer hukuki yardım için herhangi bir şey vermeniz gerekirse, ödemeyi bize yapacaksınız.

Elinizdeki broşürde bahsedilen durumların her biri üzerinde durduk. Ayrıca, davayı kaybederseniz ve mahkeme karşı tarafın masraflarını ödemenizi emrederse ne olabileceği hakkında da açıklama yaptık.

2 Karşı tarafın ödediği masraflar

2.1 Tavsiye ve yardım

Karşı taraf masraflarınızın tamamı ya da bir kısmını ödemeyi kabul etmiş veya ödemesini mahkeme emretmişse, bu parayı avukat faturanızı karşılamak için kullanırız. Fakat bu, avukatınızın tavsiyesi ve yardımı için ödemiş olduğunuz katkı payını, size iade edeceği anlamına gelmez.

2.2 Hukuki yardım

Davayı kazanırsanız karşı taraf masraflarınızın tamamı ya da bir kısmını karşılamayı kabul edebilir veya mahkeme karşı tarafa masrafları ödemesini emredebilir. Eğer ödeme bilfiil bize yapılmışsa, hukuki yardıma yönelik katkı payınızın tamamı ya da bir kısmını size iade edebiliriz. Bazen karşı taraftan masrafları almak çok uzun sürebilir ve bazı durumlarda avukatınız ya da biz masrafları alabilmek için dava açmak durumunda kalabiliriz. Bazı durumlarda karşı tarafa masrafları ödettirmek mümkün olmayabilir.

Eğer karşı taraf da hukuki yardım alıyorsa, mahkeme ödemesi gereken miktarı azaltabilir. Bu durumda avukat faturanızı ödemek için katkı payınızı veya aldığınız hukuki yardım sonucu kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz malları kullanmamız gerekebilir.

3 Katkı payı

3.1 Ne zaman katkı payı ödemeniz gerekebilir?

Tavsiye ve yardım veya hukuki yardımdan herhangi birine başvurmuşsanız, mali koşullarınıza bağlı olarak bir katkı payı ödemeniz gerekebilir. Hem tavsiye ve yardım, hem de hukuki yardım aldıysanız, her ikisine de yönelik katkı payı ödemeniz gerekebilir.

Tavsiye ve yardım

Tavsiye ve yardıma yönelik katkı payı ödemeniz gerekip gerekmeyeceğini, size, avukatınız söyleyebilir.

Hukuki yardım

Katkı payı ödemeniz gerekip gerekmeyeceğini, katkı payının ne kadar olacağını ve nasıl hesaplandığını hukuki yardım verdiğimiz zaman size biz söyleyeceğiz.

Geçim masraflarınızı ödedikten sonra ne kadar gelir ve sermayeniz kaldığını ve ne kadar ödeme gücünüz olduğunu, başvuru formunda verdiğiniz bilgiler ışığında tespit ederiz. Bu tespiti yaparken İskoçya Parlamentosu tarafından koyulmuş limitleri esas alırız.

Gelirinizden dolayı katkı payı ödemeniz gerekiyorsa, genelde taksitle ödeme yapmanıza müsaade ederiz. Ne kadar süreli ve kaç taksit olacağını size bildiririz. Bu, ödeyeceğiniz toplam miktara bağlıdır. Belirtilen süre zarfında ödemede güçlük çekeceğinizi düşünüyorsanız, süreyi arttırabiliriz. Buna izin verebilmemiz için bize sebep göstermeniz gereklidir. Maliye bölümümüz (*treasury department*) personeli sizinle bu konuda memnuniyetle görüşür.

Katkı payını ödemezseniz ya da ödeme tarihini kaçırsanız hukuki yardımınızı durdururuz. Bu da avukatınızın hukuki yardım kapsamında sizin için yaptığı çalışmayı durdurması anlamına gelir. Dava masrafını karşılamak için katkı payınızın kalan kısmını ya da bizim avukatınıza ödediğimiz miktarı (hangisi daha az ise) sizin karşılamamız gerekir.

Katkı payınız sahip olduğunuz sermayeden (tasarruflarınız ve sahip olduğunuz değerli eşyalar) dolayı ise, ödemeyi tek seferde yapmanız gerekir.

Avukatınızdan davanın tahmini maliyetini hesaplamasını ve bize bildirmesini istemeniz önem taşımaktadır. Bu, paradan tasarruf etmenize yarayabilir, zira başlangıçta ödeyeceğiniz katkı payını avukatınızın çıkardığı tahmini maliyetle sınırlandırabiliriz. Fakat sonuçta davanın maliyeti avukatın tahmininden daha yüksek çıkarsa,

- tahmini maliyet ile ilk seferde hesapladığımız katkı payınız arasındaki farkı,
- tahmini maliyet ile davanın gerçek maliyeti arasındaki farkı hesaplarız. Bunlardan hangisi daha az tutarsa sizin onu ödemeniz gerekir.

Eğer davanın maliyeti bize vermiş olduğunuz katkı payından daha az tutarsa veya masrafların bir kısmını karşı taraftan alabilirsek, söz konusu katkı payının bir bölümünü geri alabilirsiniz.

3.2 Katkı payınızı kullanma

Tavsiye ve yardım

Tavsiye ve yardım söz konusu ise, karşı taraf dava masraflarını karşılarsa dahi ödediğiniz katkı payını geri alamazsınız.

Hukuki yardım

Hukuki yardım söz konusu ise, karşı taraf dava masraflarını öderse, bu parayı avukat faturanızı ödemek için kullanırsınız. Fakat karşı tarafın ödediği masraflardan elimize yeterli miktarda para geçmezse, ödemiş olduğunuz katkı payının bir kısmı ya da tamamını kullanmamız gerekecektir.

Katkı payınızın tamamını ancak aşağıdaki durumda geri alabilirsiniz:

- mahkeme karşı tarafın masraflarınızı ödemesine karar verir,
- karşı taraf ödemeyi bilfiil yapar ve
- ödenen miktar avukatınızın faturasını karşılırsa.

Aşağıdaki durumlarda ise katkı payınızın bir bölümünü bizden geri alabilirsiniz:

- avukatınıza ödediğimiz miktar sizin bize ödediğinizden az ise ya da
- masrafların bir kısmını karşı taraftan alırsak.

4 Kazanılan veya muhafaza edilen mal

4.1 Bir malı 'kazanmak' ya da 'muhafaza etmek' ne anlama gelir?

Eğer tavsiye ve yardım sayesinde önceden size ait olmayan bir malı aldıysanız, bu malı 'kazanmışsınızdır'. Eğer birinin sizden almaya çalıştığı bir mal sizde kaldıysa, bu malı 'muhafaza etmişsinizdir'. Malı 'geri alma' veya 'elde tutma' terimlerinin kullanıldığını da duymuş olabilirsiniz. Bu terimler sadece 'kazanma' ve 'muhafaza etme' anlamına gelmektedir.

Eğer dava sonucunda bir para veya malı kazanır ya da muhafaza ederseniz, bunların tamamı ya da bir kısmını avukat masraflarınızı karşılamak üzere bize vermeniz gerekebilir. Buna bazen "geri alma (clawback)" da denir. Avukatınız bu kuralın hangi durumda size uygulanabileceği ve ne tür para veya mala uygulanmayacağı konusunda bilgi verebilir.

'Mal' birçok anlama gelebilir. Ev, değerli başka bir şey ya da para dahil olmak üzere sahip olunan herhangi bir şeyi kapsar. Örnekler:

- ev
- hisseler
- hayat sigortası poliçeleri
- boşandığınız ya da hemcins birlikteliğini sonlandırdığınız zaman eşiniz ya da partnerinizin size ödediği para
- Cezai Zararları Tazmin İdaresi (*Criminal Injuries Compensation Authority*) tarafından yapılan ödeme
- herhangi başka bir kaynaktan ödenen tazminat

Yukarıdakiler sadece örnektir ve mal kavramı değeri olan başka herhangi bir şeyi de kapsayabilir. Bu hususta tavsiye ve yardım ve medeni hukuk yardımı açısından farklar vardır. Daha geniş bilgiyi avukatınızdan alabilirsiniz.

4.2 Geri alma (clawback) ne tür davaları etkiler?

Geri alma/clawback, sadece mal veya para ile ilgili davalarda uygulanır. Örneğin; boşanma davalarında mahkemenin, sizin ve eşinizin ortak mülkiyeti olan ev, birikimli hayat sigortası (*endowment policy*) veya emekli maaşı gibi para ve malların nasıl bölüneceğine karar vermesi gerekebilir. Ayrıca eşinizden toplu bir para da talep ediyor olabilirsiniz. Bunun dışında uğradığınız zararın telafi edilmesine ya da tazminat almaya çalışıyor olabilirsiniz.

Avukatınızdan

- davanın başında geri almanın (clawback) uygulanıp uygulanmayacağını söylemesini,
- davanızda bu hususa etkisi olacak değişikliklerden sizi haberdar etmesini,
- ne kadar ödemeniz gerekebileceğini söylemesini istemelisiniz.

4.3 Geri alma (clawback) kuralına istisnalar var mıdır?

Evet. Birçok aile veya eşcinsel birliktelik davalarında miktarın ilk £5.259'luk kısmı sizde kalır. Bu miktar her sene yeniden belirlenir.

4.4 Geri alma (clawback) kuralını uygulama konusunda takdir yetkiniz var mıdır?

Tavsiye ve yardım

Tavsiye ve yardım verilmişse, kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz mallardan yapacağınız ödemenin sizin için büyük güçlük veya sıkıntı yaratıp yaratamayacağını göz önüne alırız.

Eğer tavsiye ve yardım sayesinde kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz mallardan avukatınıza ödeme yapmamışsanız, bu ödemeyi sizden tahsil etmek için yasal yollara başvurma hakkımız saklıdır.

Hukuki yardım

Hukuki yardım verilmişse, ödemenin büyük güçlük veya sıkıntı yaratıp yaratamayacağını göz önüne alamayız.

4.5 Kazandığım veya muhafaza ettiğim para ya da malların hepsini benden alacak mısınız?

Sadece davanızda ödediğimiz miktar ve

- karşınızdaki tarafın ödediği masraflar ve
- sizin ödediğiniz katkılar

arasındaki açığı kapamak için kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz para veya mülkün yeterli miktarını alırız.

Eğer karşı taraf masrafları ödemeyi geciktirirse, miktarı karşılamak için paranın yeteri kadarını bloke ederiz. Bu parayı tasarruf hesabına yatırır, faizini de size veririz.

4.6 Kişi dava sırasında evini kazandı ya da muhafaza ettiyse, borcunu ödemek için evini satması mı gerekir?

Hayır. Ödemeyi taksitli yapmanızı ister veya ileride evinizi satana kadar erteleyebiliriz. Fakat evi satana kadar ödemeyi ertelerseniz, borcunuz olan miktar üzerinden faiz ödemeniz gerekir ve ödemeyi garantilemek için evinize tedbir (*standard security*) koydururuz. Avukatınız bunun nasıl olduğunu size açıklayabilir.

Bize olan borcunuzu ödemenin daha uygun yolları da olabilir. Örneğin; bankadan kredi alabilirsiniz. En iyi yolu seçebilmeniz için, bize olan borcunuzun toplam miktarı hakkında istediğiniz zaman bilgi verebiliriz.

Geri alma (clawback) kapsamında ne ödemeniz gerekebileceğine örnek için 10'uncu bölüme bakınız.

5 Avukatım işimi özel olarak almayı önerirse?

Size hukuk desteği vermişsek, avukatınızın (bilirkişi veya dava avukatı tutmak gibi) ek işler yapmak için onayımızı alması gerekebilir. Avukatınızın ek işleri yapmasını veya daha fazla para harcamasını onaylamazsak, davanız için tavsiye ve yardım veya hukuki yardım devam ederken avukatınız sizden söz konusu işler için ayrı bir ödeme talep edemez.

Hukuki yardım talebinizi reddetmişsek ya da bir sebepten dolayı hukuki yardımınız durdurulmuşsa, avukatınız işinizi özel olarak yapma önerisini getirebilir. Size tavsiyemiz,

- avukatınızdan bunun sebeplerini etraflıca açıklamasını istemeniz ve
- işe başlamadan önce avukatınızın çalışma şartlarını anladığınızdan ve bu şartları kabul ettiğinizden emin olmanızdır.

Unutmayın ki, hukuki yardım almaya mali açıdan uygunluğunuz konusunda sorularınız için mali değerlendirme bölümümüzü (*financial assessment unit*) arayabilirsiniz (ön kapak içine bakınız).

6 Avukatıma ne kadar ödeme yapacağınız konusunda söz hakkım var mıdır?

Avukatlara ne ödeyeceğimiz genelde yasa tarafından belirlenir. Yaptıkları işin ve maliyetinin makul olduğundan emin olmak için avukat faturalarını kontrol ederiz.

Tavsiye ve yardım

Tavsiye ve yardım söz konusu ise, eğer avukatınız yapacağı ek işlerin maliyetinin belirlediğimiz ödeme limitlerinin üzerinde olacağını düşünüyorsa, bu işlere başlamadan bizden izin alması gerekir. 'Tavsiye ve yardım' kapsamında ek bir işin makul olup olmayacağına biz karar veririz. Tavsiye ve yardım kapsamında avukatınızın harçayabilmesi için onayladığımız miktarı kendisinden istediğiniz zaman öğrenebilirsiniz. Avukatınız bizim onayladığımız miktardan fazla harcama yaparsa, artan kısmı ödemenizi sizden isteyemez.

Hukuki yardım

Hukuki yardım için belirli bir limit yoktur. Fakat hukuki yardım verip vermeme konusunda karar alırken, davanın tahmini maliyetini hesaba katarız. Ayrıca, hukuki yardımınızın devam etmesinin makul olup olmadığına karar verebilmemiz için avukatınız, koşullarınızda meydana gelen önemli değişikliklerden bizi haberdar etmelidir.

Avukatınız bize faturasını gönderdiğinde, karşılığında ücret talep ettiği işin gerekli ve makul olduğunu bize kanıtlaması gerekir.

Tavsiye, yardım ve hukuki yardım

Davayı nasıl yürüteceğiniz size ve avukatınıza kalmıştır. Unutmayın ki, soru sormak için avukatınızı aradığınız her sefer veya avukatınızın sizin için yaptığı (mektup yazma, görüşme ve telefon etme de dahil olmak üzere) her iş dava masrafını arttırabilir.

Bu masrafları sizin ödemeniz gerekebileceği için de avukatınızdan davanın tahmini maliyetini hesaplamasını ve bu tahmin davanın seyri boyunca değişirse size söylemesini istemelisiniz. Avukatlık ücretini cebinden ödeyen bir müşteri de büyük ihtimalle avukattan bunu isterdi. Sizin de böyle yapmanızı öneririz.

Avukatınızdan davanın tahmini maliyetini hesaplamasını ve bize bildirmesini istemeniz, paradan tasarruf etmenize yarayabilir. Zira, hukuki yardıma yönelik katkı payı vermeniz gerekiyorsa,

ödeyeceğiniz miktarı başlangıçta avukatınızın çıkardığı tahmini maliyetle sınırlandırabiliriz. Fakat sonuçta davanın maliyeti avukatın tahmininden daha yüksek çıkarsa,

- tahmini maliyet ile ilk olarak hesapladığımız katkı payınız arasındaki farkı,
  - tahmini maliyet ile davanın gerçek maliyeti arasındaki farkı
- hesaplarız. Bunlardan hangisi daha az tutarsa, onu ödemeniz gerekir.

Eğer dava maliyeti sonuçta bize ödediğiniz miktardan daha az tutarsa veya masrafların bir kısmını karşı taraftan alabilirsek, ödediğiniz katkı payının bir bölümünü geri alabilirsiniz.

7 Karşı tarafın masraflarını ödeme

Bazen mahkeme karşı tarafın masraflarını ödemenizi emredebilir veya ödemeyi siz kabul etmiş olabilirsiniz. Her iki durumda da ödemeyi sizin yapmanız gerekir. Biz bu ödemeyi sizin için yapamayız. Mahkemeden ödemeniz gereken miktarı azaltmasını isteyebilirsiniz. Mahkeme,

- davanın tüm yönlerini,
- sizin ve karşı tarafın mali durumunu,
- her iki tarafın da davayı nasıl yürüttüğünü

göz önüne alarak, ne kadar ödemenizin makul olacağına karar verir. Mahkeme her ne hükmettiyse onu ödemelisiniz. Sonuçta hiçbir şey ödememeniz de gerekebilir. Avukatınızdan bu konuda ayrıntılı bilgi almanız iyi olur.

Kanun size, karşı tarafın faturasını sorgulama hakkı vermektedir. Çıkarttıkları borç miktarından memnun değilseniz, Asliye Hukuk Mahkemesin (*Sheriff Court*) denetçisinden (*auditor*) ne kadar ödemeniz gerektiği hususunu karara bağlamasını talep edebilirsiniz. Mahkeme Denetçisi (*Auditor of Court*) avukat faturalarını inceleyen bağımsız bir görevlidir.

8 Size verdiğim bilgileri nasıl kullanacaksınız?

Hukuki yardım için başvurmakla, verdiğiniz bilgilerin Kurul içinden ve gerektiğinde Kurul dışından kişilerle tartışılması için bize izin vermiş sayılmaktasınız. Örneğin, kazancınızı kontrol etmek için işvereninizle ya da aldığınız sosyal yardımlar için Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı ile görüşebiliriz.

İskoçya Barosunu temsil eden avukatlar da tesadüfi olarak baro tarafından yapılan kalite kontrolü sırasında başvurunuz kapsamında verdiğiniz bilgileri görebilirler.

Kanunlar gereği, kişilerin bize verdiği bilgiyi nasıl kullandığımız hakkında çok dikkatli olmak zorundayız. Hukuki yardım başvurusuna ilişkin bilgileri, ancak bilgileri bize veren kişinin rızası var ise ya da kanuni gereklilik söz konusu ise başkalarına aktarabiliriz. Fakat, örneğin; İskoçya Parlamentosu milletvekiliniz (*MSP*) gibi bir kimseden davanız hakkında bizimle konuşmasını istediyseniz, aynı zamanda konuyu onunla tartışmamız için bize izin verdiğinizi kabul ederiz. Veri Koruma ve Bilgi Edinme Özgürlüğü Kanunları gereğince bazı bilgileri gizli tutma, bazılarını ise açıklama yükümlülüğümüz vardır. Örneğin; size başka birinin kişisel bilgilerini veremeyiz. Fakat, kayıtlarımızdaki sizinle ilgili bilgileri, hukuki yardım hakkında tuttuğumuz başka bazı kayıtları ve çalışma şeklimiz hakkında bilgileri bizden isteme hakkına sahipsiniz.

Bizi ararsanız, bazen kayıtlarımızdaki bilgileri kimliğinizi teyit etmek için kullanırız. Çalışma şeklimizin kanuna aykırı şekilde ayrımcılığa yol açmadığı ve herkese eşit hak ve erişim sağladığından emin olmak için de bazı detayları kaydederiz.

Bize verilen bilgileri nasıl kullandığımız hakkında daha fazla bilgi almak istiyorsanız, lütfen *Bilgiye Erişim* adlı broşürümüzü okuyun. Broşür aşağıdakileri açıklamaktadır:

- kayıtlarımızda sizinle ilgili hangi bilgilerin olduğunu nasıl öğreneceğiniz
- sizinle ilgili bilgileri nasıl idare edeceğiz

- tuttuğumuz diğer kayıtlara ve resmi bilgilere nasıl ulaşabileceğiniz

9 Sizin ya da avukatımın yaptıklarından memnun değilsem?

İskoçya Hukuki Yardım Kurulu hakkında şikayet ve görüşler adlı broşürümüz, şikayet prosedürümüzü açıklamaktadır. Bu broşürü bizden temin edebilirsiniz (iletişim bilgilerimiz için elinizdeki broşürün ön kapak içine bakınız) veya www.slab.org.uk adresli web sitemizde bulabilirsiniz.

Şikayetiniz avukatınız ile ilgiliyse

Bunu önce kendisiyle konuşmalısınız. Tatmin olmadıysanız, avukatlık bürosunda şikayetlerle ilgilenen kişiyle görüşmelisiniz. Bu kişi sorunu çözmeye çalışacaktır.

Şikayetiniz hukuki yardım ile ilgiliyse, size konuyla ilgili yazışma veya notların bir kopyasını göndermek isteriz.

Durumdan hala memnun değilseniz İskoçya Barosu ile irtibata geçebilirsiniz (devamına bakınız).

Şikayetiniz dava avukatınız ile ilgiliyse

Bunu önce kendisiyle konuşmalısınız. Durumdan hala memnun değilseniz İskoçya Barosu ile irtibata geçebilirsiniz (devamına bakınız).

Şikayetiniz hukuki yardım ile ilgiliyse, size konuyla ilgili yazışma veya notların bir kopyasını göndermek isteriz.

İskoçya Hukuki Şikayet Komisyonu

Bu Komisyon, hukuk alanında bağımsızdır ve hukuk hizmeti verenlerin hizmetine ilişkin şikayetleri ele almaktadır. Komisyon, aynı zamanda profesyonel makamların (İskoçya Hukuk Topluluğu veya Avukat Fakültesi gibi) kötüye kullanım ve profesyonel disiplin ile ilgili şikayetlerini ele almakta ve kendi önerilerini uygulayabilmektedir.

İskoçya Hukuki Şikayet Komisyonu'nun iletişim bilgileri şu şekildedir: The Stamp Office, 10-14 Waterloo Place, Edinburgh, EH1 3EG, telefon: 0131 528 5111 veya e-posta: enquiries@scottishlegalcomplaints.org.uk veya ww.scottishlegalcomplaints.org.uk adresinden web sitelerini görebilirsiniz.

Şikayetiniz mahkemeler ile ilgiliyse

Davanızı ele alan mahkeme veya mahkeme personeli ile ilgili şikayette bulunmak için, iletişim bilgileri aşağıda verilmiş olan İskoçya Mahkeme Servisi ile irtibata geçin: Hayweight House, 23 Lauriston Street, Edinburgh, EH3 9DQ telefon: 0 131 229 9200 veya www.scotcourts.gov.uk adresinden şikayet prosedürleri ile ilgili bilgi alabilirsiniz.

Şikayetiniz bir hakim veya şerif ile ilgiliyse

Bir hakim veya şerifin davranışı ile ilgili şikayette bulunmak için, aşağıdaki adrese yazın: İskoç Hükümeti, Anayasa Hukuku ve Mahkemeleri Müdürlüğü, Hukuk Sistemi Bölümü, Mahkemeler ve Yönetim Adaleti Ekibi, 2W St. Andrews House, Regent Road, Edinburgh, EH1 3D9.

10 Örnekler

Aşağıda tavsiye ve yardım (10.1'inci bölüm) ve hukuki yardım (10.2'inci bölüm) hakkında örnekler bulacaksınız. Örnekler, tazminat ve boşanma davalarında mal geri alma hakkındadır.

10.1 Tavsiye ve yardım örnekleri

Örnek 1 – kaza sonrası tazminat

Bir kaza sonrasında belediyeden (*local council*) tazminat talep etmeniz için avukatınız size tavsiye ve yardım verdi. Sonuç olarak belediye, zararınızı karşılamak için size £5.000 tazminat vermeyi kabul etti. Bu £5.000 kazandığınız mal olarak sayılır.

Bu örnekte

- avukatınıza £50 katkı payı ödediniz,
- belediye dava masrafları için £750 ödemeyi kabul etti ve ödemeyi yaptı,
- avukat faturanız £900 tuttu.

Ödediğiniz katkı payı ve belediyenin karşıladığı masraflar avukat faturanızdan çıkartıldığında, geriye £100 kalıyor. Ödemenin sizin için büyük güçlük veya sıkıntı yaratacağını kanıtlayamazsanız, bu £100'luk miktarı kazandığınız maldan vermeniz gerekir. Bu durumda belediyenin verdiği tazminatın £4,900'luk kısmı sizde kalır.

Örnek 2 – evliliğin sona ermesi

Eşinizle birlikte ayrılma kararı aldınız. Ayrılma anlaşmasını mahkemeye gitmeden yaptınız. Avukatınız tavsiye ve yardım aracılığı ile sizi destekledi.

Eşiniz £10.000 tutarında toplu bir miktarı size vermeyi kabul etti.

Bu miktarın ilk £5.009'luk kısmı muaf tutulur. Bu da demektir ki, ne ödemeniz gerektiğine karar verdiğimiz zaman bu miktarı hesaba katmayız. Fakat elinize £10.000 geçtiği için, £4.991 kadar bir ödeme yapmanız talep edilebilir.

Avukat faturanız £1.000'dur. Masraflar için bir katkı payı ödemediniz ve eşiniz de aldığınız hukuki danışmanlığın ücretini ödemiyor. Ödemenin sizin için büyük güçlük veya sıkıntı yaratacağını kanıtlayamazsanız, £1.000'u vermeniz gerekir.

10.2 Hukuki yardım örnekleri

Örnek 1 – tazminat davasında mal kazanma

Bir kaza geçirip yaralandıysanız, kazadan sorumlu olduğunuzu düşündüğünüz kişiden tazminat ödemesini isteyebilirsiniz. Bu kişi, örneğin, işvereniniz, belediye veya trafik kazasındaki diğer sürücü olabilir. Karşı taraftan davayı sonuçlandırmak için alacağınız herhangi bir miktarı (mahkeme emriyle de ya da mahkeme dışı uzlaşma anlaşması yoluyla olması fark etmez) kazanılmış mal sayarız.

Örneğin; £15.000'luk tazminat ya da zarar telafisi talep etmişseniz, ancak mahkeme dışı uzlaşma yoluna gidip £10.000'a anlaşmışsanız, bu, £10.000 değerinde mal kazandığınız anlamına gelir.

Örnek 2 – boşanma davasında mal kazanma

Eğer boşanıyorsanız ve eviniz eşiniz ve sizin adınıza ortak olarak kayıtlıysa, mahkemeden evin tamamını üzerinize geçirmesini talep edebilirsiniz. Mahkeme size hak verir ve eşinizin evdeki hissesini sizin üzerinize geçirirse, bu malı kazanmış olursunuz.

Kazandığınız malın değerini şöyle hesaplarız:

- evin değeri = £60.000
- ödenmesi gereken tutsat kredisi (*mortgage*) = £40.000
- evin net değeri (evin değeri eksi tutsat borcu) = £20.000

- kazanılan malın değeri (net değeri ikiye bölüyoruz) = £10.000.

Bu da demektir ki eşinize ait olan yarı hisseyi aldınız ve £10.000 değerinde mal kazandınız. Ancak, bu miktarın sadece ilk £5.259'luk kısmı sizde kalacağı için, kazandığınız malın değeri £4.741'e düşecektir.

Örnek 3 – boşanma davasında mal muhafaza etme

Eğer boşanıyorsanız, eşiniz mahkemeden evin size ait olan hissesinin kendisine devredilmesini talep edebilir. Eğer bu talebe başarıyla karşı çıktysanız ve evi kendi üzerinize geçirttiyseniz, geri alma (clawback) miktarı £20.000 olur. Bir önceki örnekteki gibi bu miktarın sadece ilk £5. 259'luk kısmı sizde kalacağı için, muhafaza ettiğiniz malın değeri £14.741'e düşecektir.

Her iki örnekte de kazandığım ya da muhafaza ettiğim toplam miktarı ödemem mi gerekir?

Her zaman değil, çünkü örneklerde ödememiz gerekebilecek maksimum miktarlar verilmiştir. Örneklerde sizden katkı payı alınmadığı ve karşı tarafın masraflarını ödemediği farz edilmiştir. Aşağıdakilerden hangisi daha azsa, ödememiz gereken esas miktar da o olacaktır:

- Avukatınıza tarafımızdan ödenen miktar.
- Kazandığınız veya muhafaza ettiğiniz malın değeri

Örneğin; kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz malın değeri £10.000 ise ve biz avukatınıza £3.000 vermişsek, size £7.000 kalır. Fakat, eğer kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz malın değeri £5.000 ise ve biz avukatınıza £6.000 vermişsek, ödememiz gereken miktar £5.000 olacaktır ve geçerli ise, elinize muaf tutulduğunuz miktarın (£5.259) dışında hiçbir şey geçmeyecektir.

Kazandığınız mal para değilse (örneğin, içinde oturduğunuz ev ise), bize tutarın tamamını hemen ödememiz gerekmeyebilir.

Aşağıdaki örnekler geri alma (clawback)'dan muafiyeti açıklar. Bu örneklerde de karşı tarafın masraflarını ödemediği ve sizden katkı payı alınmadığı farz edilmiştir.

Örnek 4

Boşanma davasında kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz ev hissesinin değeri = £10.000

- Geri alma (clawback)'dan muaf olan miktar = £5.259
- Kazanılan ya da muhafaza edilen toplam mal = £4.741

Avukatınızın £5.000 tutarındaki faturasını ödersek, bunu kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz maldan çıkarırız. Buradan size sadece muaf tutulan miktar olan £5.259 kalır.

Örnek 5

Boşanma davasında kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz ev hissesinin değeri = £5.000

Geri alma (clawback)'dan muaf olan miktar = £5.259

Kazanılan ya da muhafaza edilen toplam mal = £0.00

Avukatınızın £5.000 tutarındaki faturasını ödemişsek, kazandığınız ya da muhafaza ettiğiniz maldan bir şey düşmeyiz. Buradan muaf tutulan miktar olan £5.000'in tamamı elinize geçer.

Kazandığınız mal para değilse (örneğin, içinde oturduğunuz ev ise), tutarın tamamını bize hemen ödememiz gerekmeyebilir. Borcunuz olan miktarı taksitle ödemeyi için gerekli düzenlemeyi yapabilir ya da evinize tedbir (*standard security*) koydurabiliriz (4.6'ncı bölüme bakınız).

(Back page)

(SPACE FOR FOREIGN LANGUAGE PANELS)

Bu broşürün farklı dillerde yazılmış, Braille, büyük boy yazı veya CD halini edinmek için ön kapak içindeki adresten bizimle temas kurun.

CLA-WHAT-04/09

Plain Language Commission (LOGO).

İşbu broşür, %75 geri kazanımlı fiberden üretilen Revive 75 üzerine basılmıştır.